

Deset let s SVT 40

Text Marek BAKO, foto Marek BAKO, Rock Island Auction a archiv

Konstrukci Fjodora Tokareva zavedenou do Rudé armády jako *Samozarjadnaja vintovka Tokareva dlja obrazca 1940 goda* zná skoro každý, kdo se zajímá o historické zbraně. Nikde, ani na stránkách časopisů, ani na internetu jsem ale nenašel nikoho, kdo by ji podrobil dlouhodobému testu v různých podmínkách, v rozmezí jednoho desetiletí, ne jen jednoho odpoledne.

SVT 40 na náboj 7,62 mm Mosin (7,62x54R) se mi líbila od mládí. Její štíhlou siluetu jsem však mohl obdivovat jen na stránkách známé publikace A. B. Žuka či ve vitrínách vojenských muzeí – na pražském Žižkově nebo například v muzeu SNP v Banské Bystrici. Po vypuštění nesmyslného zákazu zbraní podobných vojenským z českého zbrojního zákona se SVT 40 začaly objevovat i v naší maloobchodní síti. Zprvu byly dost drahé, ale jak se trh nasycoval, cena úměrně klesala, a přitom bylo stále z čeho vybírat. Tak jsem se rozhodl i já, a jednu pušku zakoupil v pražské prodejně BVS.

Ze sběratelského hlediska mohu jen s lítostí poznamenat, že zřejmě žádná

dovezená SVT 40 nemá původní povrch. Po ukončení *Velké vlastenecké války*, jak v Rusku stále nazývají jejich válku proti nacistickému Německu a jeho spojencům v letech 1941–1945, a stažení SVT 40 do skladů proběhla údržba a konzervace, zahrnující v drtivé většině případy i vytvoření nového povrchu zbraní, popřípadě výměny poškozených dílů za jiné. Nejlépe je to vidět na závěru. Byl vyroben v bílém stavu, na zbraních dostupných v ČR je však charakteristicky zabarven dočervena. Zbraně mívají často nové hlavě a pažby jsou z jiných kusů. Rovněž na zásobnících často najdeme mnoho přeškrtnutých a nově vyjiskřených čísel.

Výroba v tehdejším Sovětském svazu nebyla úplně precizní. Z toho důvodu mají sběratelé a badatelé poněkud ztíženou práci, jelikož většina menších dílů postrádá jakékoliv označení, tedy jejich původnost ke zbraní se těžko určuje. Na druhou stranu je to legendární zbraň, a řekl bych, že velmi zdařilá konstrukce, a tak by v žádné sbírce z toho období chybět neměla.

Historie a vývoj

Ve třicátých letech řada světových armád řešila zvýšení palebné síly pěšáka vyzbrojeného opakovací puškou bez úbytku výkonu zbraně. Již zaváděné samopaly tento problém neřeší, jelikož mají v důsledku použití pistolové munice nízký balistický výkon. Sovětský svaz nepřerušil výrobu *tříčárkové* (7,62mm) opakovačky Mosin vz. 1891, jen ji mírně modernizoval a zjednodušil.

Cesta k nové zbraní však nebyla jednoduchá. Rudá armáda, jako jedna z prvních na světě, po několika tendrech probíhajících od dvacátých let zavedla v roce 1936 pušku Simonov AVS 1936 (*Avtomatičeskaja vintovka Simonova 1936*). Tato zbraň, na níž Sergej Simonov

Rudá armáda původně plánovala puškami SVT 40 nahradit Mosiny vz. 91.

pracoval již od roku 1930, byla vyrobena v počtu zhruba 65 000 a příliš se neosvědčila, Rudá armáda s ní spokojena nebyla. Střížnosti pramenily hlavně z nízké přesnosti a životnosti a také citlivosti na znečištění. Rovněž byla velmi složitá a výrobně náročná. I tak se AVS 36 objevily v dobovačné Zimní válce roku 1939–1940 a zřejmě i v prvních měsících německo-sovětského konfliktu v roce 1941. (Puška AVS 36 je dnes sběrateli velmi vyhledávaná.)

Brzy následovalo další výběrové řízení, kterého se zúčastnil Sergej Simonov

SVT 40	
ráže	7,62x54R
celková délka	1226 mm
délka hlavě	625 mm
kapacita zásobníku	10 nábojů
hmotnost bez nábojů	3,85 kg